

Whiplash in Europa

Door **Hanneke Comans-Diesfeldt**,
ASP-advocate en voorzitter van de PEOPIL werkgroep
verkeersongevallen en whiplash (Road Traffic Accidents
and Whiplash)

Antoinette Collignon-Smit Sibinga,
ASP-advocate en vice-president, aankomend president
van PEOPIL

Binnen Europa zijn grote verschillen in de juridische en medische beoordeling van whiplash, als ook in de schadevergoeding. Whiplash is één van de onderwerpen die regelmatig aan bod komt binnen de Europese organisatie van letselschadeadvocaten, ofwel de 'Pan European Organisation of Personal Injury Lawyers', afgekort PEOPIL.

Het is boeiend en leerzaam om kennis te kunnen nemen van de Europese aspecten van whiplash, waarbij met name de grote verschillen opvallend zijn. Deze verschillen zijn deels te verklaren door de verschillen in wetgeving en culturele achtergronden van de Europese landen. Ook het Nederlandse slachtoffer kan te maken krijgen met de diverse wetten en regelgeving. Namelijk over het algemeen zal het recht van het land waar het ongeval plaatsvindt (*lex loci delicti*), het

op het schaderegelingstraject, dan wel de procedure, toepasselijke recht zijn. Dit betekent dat een Nederlandse toerist die als gevolg van een ongeval in Frankrijk een whiplash oploopt, te maken zal krijgen met het Franse recht. Er zijn ontwikkelingen gaande om te komen tot een 'slachtoffervriendelijkere' regelgeving. Dit lijkt geslaagd te zijn voor wat betreft het procesrecht. Zo kan over het algemeen een claim van een Nederlands slachtoffer van een verkeerson-

geval in een EU lidstaat, in Nederland worden gevoerd. De Nederlandse rechter zal vervolgens wel het recht moeten toepassen van het land waar het ongeval heeft plaatsgevonden.

Het zou te ver voeren om de verschillen per land te bespreken. In dit artikel zullen derhalve enige verschillen besproken worden, alsmede de Engelse kijk op whiplash.

Whiplash claims in Engeland'

In Engeland wordt er, net als in Nederland, veel strijd geleverd tussen verzekeraars en advocaten die optreden voor whiplashslachtoffers, over de relatie tussen de klachten en het ongeval. Met name bij een lage botssnelheid is er steeds discussie of het ongeval wel deze klachten kan hebben veroorzaakt. Een ander verweer dat vaak wordt gevoerd in whiplashzaken waarin een slachtoffer een chronisch pijnsyndroom ontwikkeld, is dat het bewijs van een dergelijk syndroom niet geleverd kan worden.

Er is nog een ander probleem. De zaken met een belang van minder dan GBP 1.000 vallen onder de 'small claims track'. Dit is een wettelijke regeling voor kleine schade waarbij precies bepaald is hoe de schade moet worden vastgesteld. Op basis van deze regeling worden de kosten van de advocaat of een belangenbehartiger niet vergoed. Cliënten blijven in deze zaken verstoken van professionele bijstand.

Een groot verschil bij de behandeling van whiplashzaken in Engeland ten opzichte van die in Nederland, is de expertise. Beide partijen gebruiken eigen experts. De rapporten zijn dus altijd partijrapporten en niet zoals in Nederland in

onderling overleg tot stand gekomen rapporten. Bovendien komt er pas in tweede instantie een neuroloog aan te pas. Altijd wordt eerst een expertise gevraagd door een orthopeed. Dat in eerste instantie altijd een orthopeed gevraagd wordt te rapporteren, ligt aan het feit dat in het behandelcircuit in Engeland in de regel een patiënt met whiplashletsel wordt verwezen naar een orthopeed en niet naar een neuroloog. Naast het rapporteren van orthopeden wordt ook regelmatig aan een revalidatiearts of een pijnspecialist gevraagd om als expert op te treden.

Het smartengeld voor een whiplashzaak varieert van GBP 850 en GBP 2.750 als dit letsel binnen een jaar herstelt. Indien sprake is van een herstel binnen twee jaar, dan kan het slachtoffer rekenen op een vergoeding van smartengeld tussen de GBP 2.750 en GBP 5.000. Bij blijvend letsel wordt tussen de GBP 8.750 en GBP 16.000 toegekend. Alleen in gevallen van zeer ernstig letsel wordt een vergoeding toegekend van maximaal GBP 35.000.

Nog een ander verschil in de behandeling van whiplashzaken is dat in Engeland partijen zijn overeengekomen zich in het belang van de revalidatie van het slachtoffer – op vrijwillige basis – te houden aan de 'Rehabilitation Code'. Het doel van die 'Code' is er voor zorg te dragen dat er in een zo vroeg mogelijk stadium interventie plaatsvindt. Dat is ook de prioriteit bij de behandeling van een letselschadezaak. Echter bij whiplashzaken wordt veelal pas door partijen meegewerkt aan de 'Rehabilitation Code' indien sprake is van langdurige klachten (langer dan een jaar).

Tot slot is de verjaringstermijn in verkeerszaken in Engeland drie jaar vanaf de datum van het ongeval, tenzij het slachtoffer minderjarig is. In dat geval begint de verjaringstermijn te lopen vanaf de dag waarop het slachtoffer meerderjarig wordt. De verjaring kan alleen gestuit worden door een gerechtelijke procedure te starten en niet, zoals in Nederland, door over de schade met de verzekeraar te onderhandelen.²

Overige Europese landen

In Frankrijk is de rol van de deskundige om te komen tot vaststelling essentieel. In feite begint de schaderegeling met het verkrijgen van een rapportage van een expert. Het slachtoffer heeft recht op zowel vergoeding van de materiële als de immateriële schade. Ook in Duitsland dient een arts de medische rapportage te verstrekken, zodat het slachtoffer het letsel kan aantonen. Over het algemeen zal een slachtoffer dat een whiplash heeft opgelopen, in Duitsland geen smartengeld toegekend krijgen, tenzij het letsel is aangetoond en medische behandelingen worden ondergaan. Een slachtoffer dat als gevolg van de whiplash gedurende twee weken arbeidsongeschikt was geraakt en blijvende klachten had overgehouden, ontvangt een smartengeldvergoeding van €750,- terwijl een ander slachtoffer dat gedurende enkele maanden arbeidsongeschikt was, €1.500,- smartengeld zal ontvangen. In Italië wordt de immateriële schadevergoeding vastgesteld aan de hand van een rekenkundige tabel. Bij een 'milde' whiplash zal een percentage van 9% toegekend worden, hetgeen neerkomt op een vergoeding van zo'n €18.000,-.

Opmerkelijk is dat in de verschillende Italiaanse provincies in gelijke gevallen verschillende bedragen worden uitgekeerd.

Over het algemeen zal bij een ongeval in Europa alle materiële schade, die een gevolg is van het ongeval, worden vergoed. De rol van de medische expert is in de meeste landen van essentieel belang. Alhoewel alle Europese landen erkennen dat een slachtoffer recht heeft op vergoeding van de immateriële schade, verschilt de wijze waarop de hoogte van de immateriële schadevergoeding wordt vastgesteld.

Het blijft dus zaak om bij een verblijf in het buitenland, bewust te zijn van het feit dat er aanmerkelijke verschillen bestaan bij de beoordeling van het letsel en schadevergoedingen. Binnen het Europese netwerk van PEOPIL wordt informatie uitgewisseld over de verschillende rechtsstelsels en wordt invloed aangewend om te komen tot een harmonisatie van de Europese regelgeving op het gebied van letselschade. Vanzelfsprekend worden nauwlettend alle ontwikkelingen op het gebied van letselschade in de gaten gehouden.

-
- 1 Met dank aan Katherine Allen van Irmwin Mitchell
  - 2 De algemene verjaringstermijn ligt in Nederland 5 jaar na dato van bekend zijn met de aansprakelijke partij en de schade (boek 3 van het Burgerlijke Wetboek). Voor verkeersongevallen is dit 3 jaar na de dag van het ongeval (artikel 10 WAM).